



Nunalingni gavamakkunnillu pijittiraqtikkut

NUNALIRININGMUT ATUAGAQ

PIGIARNINGA

Nunavut gavamakkungit, pijunnangniqaqtitaullutit *kiinaujaliriningmut piqujangatigut*, ikajuqtuijunnaqput pivalliatitauninginnit nunaliit nunaqutiqaqtitaulutiglu igluksanut nunalingnullu pivallianingmullu.

TUNNGAVINGIT

Una atuagaq tunngaviqaqtuq ukunani maliktaujarialingnik:

- Nunaliit piruqpallianingit piliriangulluaqtut kiinaujaqtuluangittukkut, atuinnagaksaliurlutik, qanuinngittiartunit nunalingnit sapujjilutiglu kikkulimaat qanuinngittiangninginnit.
- Nunamut pivalliatittiningmut akingit utirtitaujuinnarialiit.
- Nunait atuinnaulluaqattaqtut pijariaqaliraangata.
- Nunaliangusimajut nunalingnit akitulualluangittut.
- Nunalingnit kuapuriisat kiinaujaqtaarviqattialluaqtut nunalirijutiksamut akuniuluangittukkut.
- Nunalingnit kuaruriisarijaujut kamagijaqalluaqtut nunaliriningmit sannginingillu isulitaulutik.

QANUILINGANINGA

Una atuagaq turaangajuq nunaliangusimajunut kiinaujaqaqtiujunulluunniit nunalilimaamut nunavummit. Nunalingnit kuapuriisat angirutitaarniarput kiinaujaksanut nunaliriningmut ilaakkuuqtunit kiinaujakkuvingnit, ilaakkuuqtunit kiinaujakkuviqanngippa nunavut gavamakkungit angirutitaaqtittijunnaqtut maliglulik uuminga atuagamit.

TUKINGIT

Nunalingni gavamat

Nunalingnit kuapurisangit uvvaluunniit haammalakkut kuapurisaqanngippata, nunalingmi gavamagijaujumit ilisarijausimajumit ministarijaujumut nunalinni gavamakkunnilu.

Angiruti

Aturtausuut nunalingnit kuapuriisarijanit angirlutik akilirsuiniangniraqlutik nalunairsimajut aturtuartat, qiturngiurutaaniglu akilirsuilutik uqaqsimajumit akianit qanurlu akuniutigijumut, akilianilaarlugulu tamangnit aaqqiktausimajumit ullungmit namillu.

Pivallianirmut akingit

Akiit saqqittut nunaliriningmut pijalauqqaqlugit makimautitigut kiinaujaqaqtitauijutiit akitujuutinut aittuutinut ikajuusiatigulluunniit pijaujut nunavut gavamakkunginnit. Akilirialit ukuangutuinnarialit, kigliqaratik ukununga:

- (a) Pivagijainiq titiraujatigullu sanamaninganullu qaujisaqtauninginnullu;
- (b) Kiinaujjaksanut ikajuutinullu haamlatkut nunalirijinginnut;
- (c) Piliriamik aulattiniq;
- (d) Silamisiutigalait;
- (e) Aqqusiungniq;
- (f) Sullulit kuuliallu;
- (g) Pisugviit;
- (h) Tuappiqsuralik kuuttiaqullugu;
- (i) Mirnguirsiivit qitigviillu;
- (j) Pisukatagviusuut;
- (k) Sullulit imangmut kuviqtarviillu;
- (l) Aqquutinut atiqarvingit nalunaikkutallu;
- (m) Uaijait (napaaqtullu);
- (n) Ikumanut;
- (o) Maligatigut qaujisarutinut;
- (p) Uqaluutinut tusaumajuliriningnullu pijittirautit;
- (q) Nunataarasungnit ammalu/uvvaluunniit aturunniqtitauninginnut akingit; ammalu
- (r) Kiinaujaqaqtitauniit qiturngiurutinullu akiligaksaliat nunamit aaqqiksuuijutinut.

Nunalirijit

Kikkulimaanut ilaaqquqtunulluunniit timiujut nunalirisuut.

Nunamit atuinnaruqtittiniq

Aaqqiksuqtauvallianinga nuna sanavviuniarluni ilasimanikkut kikkulimaanut pijittirautitigut suurlu aqquutinut, kuvvivingnut, uummaqquutinut maligatigulluunniit qaujisarutiit.

Nunaliriningmut angiruti

Angirutimit asianigluunniit kiinaujakkuvingmit saqqitausimajut nunaliriningmutuaq pijauvaktutiglul kiinaujaliatigut aturtuartauninga nunaup.

ᐃᑦᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅ:

ᐃᑦᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅ: ᐅᑦᐅᐅ 31, 2020

Nunaliriningmut angirutimut aturtuarningmut maligaralaaq

Maligaralaaq, maliklutik nunalingnit maligaliatigut, kajusititausimajuq nunalingnit kuapuriisangitigut angirutitaangniarlutik, asiagulluunniit akuniujukkut kiinaujaqaqtitaulutik, nunavut gavamakkunginnit kiinaujakkuvingmilluunniit, pijunnartitausimallutik maligatigut, nunaliriniangningmut.

Nunamiliriningmut kiinaujat

Ilaakkuungajuq kiinaujat saqqitausimajut nunalingnit kuapuriisarijanit akiliivviuvangniarlutik nunamut aturtuarutinut.

Nunalingnit angirutinut qimirrujit katimajiralaangit

Katimajiralaat nunavut gavamakkunginnit katujjillutik saqqitausimajut ministanuk nunalingnit gavamakkunnillu pijittiraqtikkunnit kiinaujalirijikkunnillu, qimirruniarlutik nunaliriningmut angirutinut akuniujumulluunniit kiinaujaqtaarasuutinit nunalingnit kuapuriisakkunginnit.

Nunalingnit kuapuriisarijat

Nunaliujumit gavamagijajuq aaqqisuqsimalluni *nunalipaujait*, *nunaliit nunaliralaallu piqujangatigut*, uvvaluunniit *haamlatkut piqujangatigut*. Pijjutigillugu una atuagaq, "nunaliit kuapuriisakkungit" ilaqanngittut kuapuriisanit saqqitausimajut *nunalingnut piqujangatigut*.

Nunangni piliriaksat pijittirautiillu

Tamakkua piliriaksait pijittirautiillu kamagijaugajuktut haammalagijaujunut, ilagijauluni imiqtarniujuq; nuattiniq, kamagijaqarnirmit ammalu ilisittianirmit kinaalunni attarvimmuuttaujunillu; ikuallajuqaliqpat sapujjisimanirmit; aqcutini kamagijaqarnirmit; pinnguaqtuliriniq; maligalirijiralaaliriniq; nunaup atuqtauningani kamagijaqattiarnirmit nunaliujumut pivagijainingmullu. Ilaqarunnarmijuq nunalirinirmut aulattinirmit, atuqtuanirmit ammalu nuattinirmit iglugijaujunut taaksiijairutaujunut.

Immikkuuqtut nunamit atuinnaaruqtittiniq

Atuqtausuuq immikkuuqtut kuapuriisait nunaqaraangamik nunalirijilu kamagijaqaqluni kiinaujaqaqtittiningnit, sanajauninganit sakkutauninganiglu nunaup.

PILIRIAKSAT KAMIGIJAKSALLU

1) Minista

Ministarijaujununalingni gavamakkunnilu pijittiraqtikkut:

- a) Qujanaaqsijunnaqpuq akiliqsuijiit angiqtaujariaqangningit nunaliriningmut angirutinginnit malikluni nunaliit maligialiquatinginnit titiraqsimajuq ataani 150 *nunalipaujait*, *nunaliit nunaliralaallu piqujangatigut*, *haamlatkut piqujangatigullut*.

ᐃᑦᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅ:

ᐃᑦᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅ: ᐅᑦᐅᐅ 31, 2020

- b) Unikkaaliusuuq ministamut kiinaujalirijikkunnut naammaktukkut nunaliriningmuungajuni angirutinit tuksirautinit uumunga atuagamut;
- c) Piliriqatiqarluni ministamit kiinaujalirijikkunnut, aaqqiksiniqaqput nunalingnit angirutinut qimirrujit katimajiralaangit;
- d) Iisarsiniaqput nunalingnit pijunnarniliit pijutigillugu una atuagaq; ammalu
- e) Angiqsijunnaqput nunalingnit kuapuriisagijit nunaliriningmut aturtuangningmut maligaralaangnit.

2) Minista kiinaujalirijikkunnut

Minista kiinaujalirijikkunnut, nunavut gavamakkungitta angirutiqaqtitanginnut:

- a) Qimirruniaqput angirlutiglu nunaliriningmut angirutiuunit akuniujumullu kiinaujaqtaarasuutinik;
- b) Angirniarpajjuk aaqqiksimajut atuqtaujarialiillu nunaliriningmut angirutinit;
- c) Tamakkua nunavut gavamakkungitta nunaliriningmut angirutingit angiqtausimajut maliktaugaluariaksanginnit atuqtanut kiinaujaliriningnut nunalingnullu maliganit; ammalu
- d) Saqqittiluni nunalingnit angirutinit qimirrujit katimajiralaanginnitnu ikajuqtigiluniuk minista nunalingnit gavamakkunnillu pijittiraqtikkunnut.

3) Ministaup tuglia

Ministaup tuglia nunalingni gavamakkunnillu pijittiraqtikkunnut kamagijaqaqpuq pilirianguninginnit iluaniittulimaanut maligluni uuminga atuagangmit.

Ministaup tuglia:

- a) Tikkuqaqsisuuq pilirivvingmit iqqanaijaqtinit nunalingnit angirutinit qimirrujit katimajiralaanginnit; ammalu
- b) Angiqsituinnarialik akiliutinik isunganit nunamut akikigliarutikkut.

4) Ministaup tuglia kiinaujalirinirmut

- a) Tikkuqaqsiqattarniarpuq pilirivvingmit iqqanaijaqtinit nunalingnit angirutinit qimirrujit katimajiralaanginnit; ammalu
- b) Akilirsuiviuvagluni angirutinut akiliutinik.

5) Nunalingnit angirutinut qimirrujit katimajiralaangit (katimajiralaat)

ᐃᑦᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅ:

ᐃᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅ: ᐅᐅᐅᐅ 31, 2020

Katimajiralaat:

- a) Piliriniaqput ikpigusuttiarlutik nunaliriningmut angirutinit maliglutik tiliurijjutinit angiqtausimajut kiinaujanit aulattiningmut katimajinginnit; ammalu
- b) Marruuniaqtuuk nunalingnit gavamakkunnillu pijittiraqtikkunngaaqsimajuuk tikkuaqtausimallutik ministaup tuglianut marruuklu kiinaujalirijikkunngaaqsimajuuk tikkuaqtausimajuuk ministamut kiinaujalirijikkunnut.

MALIKTAUJARIALIIT

1. Nunavut gavamakkungit ilauningit nunaliriningnit

- (a) Nunavut gavamakkungit piqaqtittiqattangniaqput nunalirijjutiksaniit ukuninga aturiaqaqtunit:
 - (i) Nunalingnit gavamagijaujut ilaakkuuqtunigluunniit nunalirijunnangillutik;
 - (ii) Igluksanut iniksaqattiarlutik, pilirivviksanit, sanavviksanit kikkulimaanuungajuksaniglu; ammalu
- (b) Nunaliriningmut akingit utirtitauqattangniaqput nunamut aturtuaraningmut akingitta atuagangatigut.
- (c) Pilirianut pijunnangniqangningmut angiruti (nunalingnit ikajuusiaratik), maliglutik nunalingnit akitujuutinut ikajuutinut atuaganit nunalingnut akitujuutinut ikajuutinut atuaganit, saqqitaujunnaqput nunalingnit gavamagijanit nunaliriniarlutik.
- (d) Nunat aulataujut nunalingnut gavamatuqaqqunnulluunniit pivalliatitaujunnangniaqput nunavut gavamakkunginnut, akilimaangannit utirviuningmut angirutitaqaqpat.

2. Nunaliriningmut aturtuagaksat nunalingnut timiujunut

Minista kiinaujalirijikkunnut angiqsijunnaqput aturtuarutiksaniit nunalingnit timiujunut angirutitigut nunalirijjutiksanut, maliglutik uuminga atuagamit.

3. Nunaliriningmut angirutitaarasuutit

- (a) Nunaliriningmut angirutitaarasuutiit nunalingnit timiujunit ikajuqtuqtauniaqput pilirianut pivagijautitigut ilaulluni, kigliqarani, ukununga;

ᐃᑦᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅ:

ᐃᑦᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅ: ᐅᑦᐅᐅ 31, 2020

- (i) Piviksanga sanajauniksangillu piliriap;
 - (ii) Aturtaujumajut nunait ajjigiinngittuutillu;
 - (iii) Amisuuningit iniksait nunaqutigijallu piliriamut;
 - (iv) Pilirianut nalunaijaitit ilaullutik namiinningit kiinaujaliurutausuullu;
 - (v) Pivagijauti nunajut angiqtausimajuq *pivagijainingmut piqujatigut nunat taijauninginnullu piqujatigut*;
 - (vi) Nalunaijaqsimajumit amiakkugijaujunit nunalingnit timiujut nunaliriningmut kiinaujanginnit;
 - (vii) Akiliqtuijjutiksarijaujumajut;
 - (viii) Nalunaijaqsimajunit nalauttaaqsimajut pilirianut akiligaksait kiinaujaliallu, ilaullutik niriugijat aittuutiit ikajuusiallu;
 - (ix) Nalauttaarsimajumit pijjutimit akianiglu nunaup silataaniittunut taaksijautini; ammalu
 - (x) Qanuq aturtaujut aturunniiqtittiningmit nunamit.
- (b) Pianiksimattiaqtut pilirianut pivagijautiit naksiutijaqsimajarialiit sitipiri 30 arraagumit sanasigialauqqaaratik nunaliriningmut pilirianit, ministaup tuglianut.

4. Ajunngittut angirutinut

- (a) Ajunnginniartut angirutitigut kiinaujaqtauniq nunavut gavamakkunginnit taakkua nunalingnit timiujut maligatigut aturtuarunnangniqariaaqtut akuniujumit nunalirijjutiksanut; ammalu
- (b) Nunaliriningmut piliriat imaittarialiit:
- (i) Nunaliit gavamakkungitta nunaqutingitta iluaniilluni;
 - (ii) Pijittirautitaarlutit (suurlu aqquit ammalu/uvvaluunniit sullulikkut imaliit/kuviqtasuut) pijittirautiqautingittunit atuinnaujunigluunniit pivalliajariaksaq iglugijaksanut, iglurjuanut, sanavviksanut kikkulimaanullu atugaksanit;
 - (iii) Nunamiillutik piliriaqtaujunit ammalu/uvvaluunniit aulattijujut nunaliit timiqutinginnit.
- (c) Nunaliriningmut angirutiit atuinnaungittut ukununga:
- (i) Nunataarutimut nutaanit kikkulimaanut pijittirangippa nuna;
 - (ii) Piliriat sullukut pijittiraqtaujut nunamit sullulinginnut; ammalu
 - (iii) Piliriat akiliqsuqtaujut asinginnit timiujunit nunalingnit timiunngittut nalunaijaqsimajut uvani atuagamit.

5. Ajunngit

- (a) Angirutimut angiqtaujuunaruatujut
- (i) Qimirrutillugit pinajuutiksaniit angirutimut angiqtauniksamut, katimajiralaat isumaginiaqpajjuk kiinaujatigut attangnangningani nunavut gavamakkunginnut, ilaullutik:

ᐃᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅ:

ᐃᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅᐅ: ᐅᐅᐅᐅ 31, 2020

- Aturtuartit akilirsuijunnarajangmangaat angirutianit;
- Pivalliajaujumajuq arraagunut pingasut ungataanuungittuq iniksaliurlutik nunalingnut;
- Pijaujumajut, akituluangittullu, nunaliangusimajut; ammalu
- Akiliksaqautiqarpagnikua kiinaujalirijunnangningillu nunaliit timiqutaanut.

(ii) Nunaliriningmut piliriaksait malingniaqpuq gavamatuqaqqut nunavullu maligaqutinginnit turaangajuk kikkulimaanut qanuinngittiarninginnut attangnaqtailimaninginnullu.

6. Angirutimut aturialiit maligialiillu

- (a) Angirutikkut aturtuarutiilluunniit atuqtauniaqput pivalliajjutiksanut akinginnut angiqtausimajumut piliriamut.
- (b) Nunaliriningmut angirutaa malingniaqput tiliurutinit angiqtausimajut kiinaujanit aulattijikkut katimajinginnut.
- (c) Qiturngiurutinut akiligaksait aaqqiktauqattangniaqput kiinaujalirijikkunnut.
- (d) Ukua aturialiit maligialiillu turaangajut angirutitigut akiliutiksanut;
- (i) Akiliutiksait aaqqiktauniaqput katimajiralaanut ungataanuujaananilu arraagut 15;
- (ii) Angirutit akiliqsuqtauqattangniaqput nunaliit timiqutaata nunaliriningmut kiinaujaqutingittigut maliglutik aturialingnit angirutinit aturtuarutiilluunniit; ammalu
- (iii) Akiliisaaliniq akiligaksaliuqtaukkanninngittuinnarialik qangatuinnaq.

7. Akiliutiksanut pilirijusii

- (a) Nunaliit timiqutingit aaqqiksisimakpata angirutitigut aturtuarutitigulluunniit, ministaup tuglia kiinaujalirijikkunnut nuattinasungniaqput akiakkunit akiliksarijat nunavut gavamakkunginnut;
- (b) Pinajulauraluarlutik akiliksarijanit nunavut gavamakkunginnut angirutitiguuqsimajunit, ministaup tuglia kiinaujalirijikkunnut qanuiliurutiksaliungniaqpuq maligluni tiliurijutinit angiqtausimajut kiinaujanit aulattijikkut katimajinginnut.

8. Kiinaujanut angirutausimajut

Kiinaujanut angirutinit tuksirautiit nunavummit gavamakkunginnut nunaliriningmut piliriaksamit aturniarput titiraqsimajut 4-millu 5-millu.

9. Nunaliriningmut aturtuarutinut maligaralaat

ᐃᓴᓐᓴᓴᓴᓴᓴᓴᓴ:

ᐃᓴᓴᓴᓴᓴᓴᓴᓴᓴ: ᓴᓴᓴᓴ 31, 2020

- (a) Angirutitaarunnarniarluni, nunaliit timiqutingit kajusitittisimajarialiit nunaliriningmut aturtuarutitut maligaralaanit angiqtausimaluni ministamut nunalingnit gavamakkunnillu pijittiraqtikkunnut.
- (b) Nunalingnit timiujut tuksiraraangamik nunaliriningmut angirutikkut nunavut gavamakkunginnit, minista nunalingnit gavamakkunnillu pijittiraqtikkut isumaginiaqpajjuk katimajiralaat atuqtauqjangit angiqtauqqaalaurani nunaliriningmut aturtuarutitut maligaralaanga.

10. Qujanaaqsiniq akiliqtuijiup angirutaani

Minista qujanaaqsijunnaqpuq akiliqtuijiit angirutinginnit nunaliriningmut angirutaani nalunaijaqsimajut *nunalipaujait, nunaliit nunaliralaallu piqujangatigut, haamlatkut piqujangatigullut.*

11. Ilaakkuuqtunut atuqtuarniq

Minista nunalingni gavamakkunnillu pijittiraqtikkunnut isumaginiaqpauk aturialiit titiraqsimajut 4-mit 5-millu angiqsiniarluni akuniujumut aturtuarutitut maligaralaanit taakkua nunaliit timiqutingit aturtuanngippata nunavut gavamakkunginnit.

12. Nunaliriningmut kamisinaup nunaqutaaniittunit ilaakkuuqtunut nunalirivaktunut

- (a) Nunavut gavamakkungit ilaakkuuqtunit nunalirivaktunit aviktuikkannirtittijunnartitauniaqput saqqittivaglutiglu angijunit nunaksanit kamisinaup nunaqutaaniittunit:
 - (i) Tuksirautaa angiqtausimaluni nunaliit gavamakkunginnit, maliglutiglu nunaliit pivagijautinginnit/nunamut aturningmut pivagijautaani nalunaikkusirsiningmullu maligaralaanginnit;
 - (ii) Nunaliriningmut piliriaksait malingniarput piusirijaujunit nunavut gavamakkunginnu;
 - (iii) Nunaliriningmut piliriat nunanut aturtuagaksait akikinnirsauniaqtut ajjipalugiluniugluunniit nunaliit timiqutingit nunalimit aaqqiksuinajaqpata;
 - (iv) Akinga nuutauluni nunaliit gavamakkunginnut maliglutik titiraqsimajumit 14-mit nunavummit angirutaanit.
- (b) Minista nunaliillu gavamakkungit angirpata niuviaksani pijumajuqarlunilu ilaakkuut nunaliriningmit, tuksirautinit saqqittinajaqtut nunalirijumanajaqtunit. Angiqtaukpat tuksiraut, nunaliit gavamakkungit angirutitaangniaqput nuunnarlunijjuk aturtuarutitut taijauninga nuna ilaakkuuqtumut nunalirivaktumut. Maligialiit nuuttiningmut kamagijaaqangniaqput sanajauningata

piusinginnit piliriallu ulluqsiutinginnit nunaullu sakkutauninginniglu akiliqsuusingillu atuqtaujut ilaakkut nunalirijujumit.

13. Nunavummi nangminiaqtunik ikajuutinut atuagaq

- (a) Nunalilimaanit gavamaujut malingniaqput nunavummit nangminiaqtunik ikajuutinut atuaganit kaantulaaktaaraangamik nunalirijutiksanut taakkualu nunavut gavamakkungit nappanginnit akitujuutinut kiinaujaqaqtittilutik. Aturialit nangminiqangningmut pijaungaaramajulluunniit titiraqsimaniaqput angirutimit taakkungnanngaaqtunik nunavut gavamakkunginnit nunaliit gavamanginniglu.
- (b) Nunaliriningmut angirutiit atunngittut nunavummit nangminiaqtunik ikajuutinut atuaganit.

14. Akitulaat nunamut akikligiarutiksanut piliriaksat

Nunaliriningmut akingit akitujummariutillugit ajiunngittumit nunaqamut sanajauninginnullu (suurlu akitujut tuapat, kaaqtittiqattangniq angijunit kuugvirluktunit), nunavut gavamakkungit ikajuusiaqtittituinnarialit nunalirijunit ikajuqtuilutik nunataangningmit akituluangngittumit.

NUNAVUMMIT ANGIRUTIIT

Kisutuinnaq tavnani atuagaujumit asijiqtaujaanngittut mikillitirinimut angijuuqaangujariaqarninut nunavummi nunataarutitik angirutijumit. Angirutijuuq sivulliqpaarutauniaqtuq taassuminga atuagaujumit.

KIINAUJAIT ATUQTAUJUNNAQTUT

Kiinaujaqarviujarialit ukutiguunaq atuagatigut kisiani angiqtauqpata maligaliurviktigut atuinnaqtaqarpallu kiinaujanit atugaksaningaaqtunit.

MINISTAUJUT PIJUNNAUTINGIT

Naukkutuinnaq tavnani maligarmi qanutuinnaq unigutiqariaqanngilat isulivvikaqtittilutik pijunnautingigut ministaujunut.

ATURUNNAILLITITAUNAJARNINGANUT TITIRAQSIMANINGA

Una atuagaq aturniaqtuq ullurmi atiliutaulauqtillugu tisipiri 31, 2020-mut tikillugu.

Piita Taptuuna, Sivuliqti

ᐃᑭᑦᐅᑦᐅᑦᐅᑦᐅᑦ:

ᐃᑭᑦᐅᑦᐅᑦᐅᑦᐅᑦ: ᐅᑭᐅᑦ 31, 2020